

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 113 | 15-21 Ağustos 2022

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

18 Ağustos: Yatalak hasta olan 67 yaşındaki Kürt siyasetçi Bazo Yılmaz, Şanlıurfa'daki bir cezaevinde hayatını kaybetti. Geçmişte Şanlıurfa'da ilçe belediye başkanlığı yapan Yılmaz, terörizm suçlamasıyla tutuklanmış ve hapis cezasına mahkum edilmişti.

19 Ağustos: Son evre kanser hastası olmasına rağmen Gülen hareketi üyesi olduğu gerekçesiyle kendisine verilen hapis cezasından dolayı Şubat ayında tutuklanan 65 yaşındaki Ahmet Zeki Özkan, altı aydan uzun bir süre cezaevinde tutulmasının ardından serbest bırakıldı.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

17 Ağustos: Anayasa Mahkemesi, 2017 yılında İzmir'de polislin kullandığı biber gazı nedeniyle hayatını kaybeden 14 yaşındaki bir çocukla ilgili kararında olayda yaşam hakkı ihlali olduğuna hükmederek çocuğun ailesine tazminat ödenmesini emretti.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

15 Ağustos: İstanbul polisi, bir işçi gösterisine müdahale ederek dört kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

16 Ağustos: Muğla polisi, bir otel inşaatını protesto eden üç kişiyi gözaltına aldı.

16 Ağustos: Mardin Valiliği, il sınırları içerisinde her türlü açık hava toplantısını 15 gün boyunca yasakladı.

16 Ağustos: Hakkari Valiliği, il sınırları içerisinde her türlü açık hava toplantısını 15 gün boyunca yasakladı.

20 Ağustos: Aydın'da jandarma güçleri, tarımsal alanda jeotermal enerji santrali yapılması planlarına karşı düzenlenen bir gösteriye müdahale ederek beş kişiyi gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

15 Ağustos: İstanbul polisi, Mezopotamya Ajansı genel yayın yönetmeni Diren Yurtsever'i gözaltına aldı. Yurtsever ertesi gün serbest bırakıldı.

15 Ağustos: İstanbul savcılığı, muhalif siyasetçi Canan Kaftancıoğlu hakkında, cumhurbaşkanına hakaret ettiği suçlamasıyla soruşturma başlattı.

15 Ağustos: Bir Ankara mahkemesi, iktidar partisi yöneticileri ve bürokratlar tarafından spekülasyon borsası işlemleri gerçekleştirildiği iddiaları nedeniyle uluslararası bir kredi derecelendirme kuruluşunun Türkiye'nin notunu düşürdüğü iddialarına ilişkin bir köşe yazısı ile iki habere erişim engeli getirdi.

16 Ağustos: YouTube içerik üreticisi Yusuf Kayaalp, cumhurbaşkanını çizgi film şeklinde gösteren bir

animasyon video nedeniyle polis tarafından ifadeye çağırıldığını duyurdu.

16 Ağustos: Bir İstanbul mahkemesi, cumhurbaşkanının eski avukatı Mustafa Doğan İnal'ın adının karıştığı rüşvet iddialarına ilişkin 48 habere daha erişim engeli getirdi.

16 Ağustos: Bir İstanbul mahkemesi, otel zinciri sahibi turizm bakanının adının karıştığı yolsuzluk iddialarına ilişkin üç habere erişim engeli getirdi.

16 Ağustos: Bir İzmir mahkemesi, hükümete yakın bir iş adamının adının karıştığı rüşvet iddialarına ilişkin üç habere erişim engeli getirdi.

16 Ağustos: Bir Samsun mahkemesi, üst düzeyli jandarma komutanlarının terfilerine ilişkin olarak içişleri bakanı ile meclis başkanı arasında anlaşmazlık olduğu iddialarına ilişkin bir habere erişim engeli getirdi.

16 Ağustos: Anayasa Mahkemesi, bir bireysel başvuruya ilgili dosyada verdiği kararda, bir çalışanın sosyal medya paylaşımları nedeniyle işyerinden kovulmasının ifade özgürlüğü ihlali teşkil ettiğine hükmetti.

17 Ağustos: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), muhalefete yakın Halk TV, TELE 1 ve Habertürk kanallarına içerikleri nedeniyle para cezaları verdi ve Netflix ile Spotify'ya bazı içeriklerini kaldırmalarını emretti.

17 Ağustos: Expression Interrupted adlı basın özgürlüğü gözlem platformu, yayımladığı bir raporda, Türkiye'de Nisan-Haziran ayları arasında toplam 168 gazetecinin yargılandıkları davalarda duruşmaya çıkarıldığını duyurdu.

17 Ağustos: Şırnak'ta polis, 1992 yılında yaşanan bir katliamın kurbanlarını anmak üzere HDP tarafından asılan bir pankartı indirdi. Polis ayrıca, üç HDP yöneticisini pankartla ilgili olarak ifadeye çağırdı.

18 Ağustos: İstanbul savcılığı, cumhurbaşkanının eski avukatı Mustafa Doğan İnal'ın adının karıştığı rüşvet iddialarına ilişkin olarak yapılan haberler nedeniyle gazeteciler Ersan Atar ve Sezgin Kesim hakkında soruşturma başlattı. Savcılar daha önce de gazeteci Nazan Özcan hakkında söz konusu iddialara ilişkin yayınları nedeniyle iddianame hazırlamıştı.

18 Ağustos: Bir İstanbul mahkemesi, Brezilyalı bir karikatürist tarafından çizilen cumhurbaşkanına ilişkin

karikatürlerin yer aldığı dokuz haberin silinmesine hükmetti.

18 Ağustos: Bir İstanbul mahkemesi, cumhurbaşkanının oğlunun adının karıştığı iltimas iddialarına ilişkin üç haberin silinmesine hükmetti.

18 Ağustos: Gazeteci Fatih Tezcan, cumhuriyetin kurucusuna hakaret ettiği gerekçesiyle kendisine verilen bir hapis cezası nedeniyle cezaevine gideceğini duyurdu.

19 Ağustos: İstanbul savcılığı, eski milli yüzücü Derya Büyükuncu hakkında cumhurbaşkanına hakaret ettiği suçlamasıyla hazırladıkları iddianamede sekiz yıla kadar hapis cezası talep etti.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

18 Ağustos: Yargıtay, bir dosyaya ilişkin kararında, Gülen hareketiyle irtibatı nedeniyle kapatılan Bank Asya'nın kapatılma anına kadar yasal olarak faaliyet gösteren bir finansal kurum olduğunu tanımına rağmen söz konusu bankadaki hesap hareketlerinin ceza mahkemeleri tarafından terörizm delili olarak yorumlanmasının hukuka uygun olduğuna hükmetti.

21 Ağustos: Gülen hareketi üyeliği suçlamasıyla tutuklanan eski istihbarat görevlisi Enver Altaylı, bir İstanbul mahkemesindeki duruşması sırasında bayıldı. Mahkeme başkanı, Altaylı'nın sağlık durumu nedeniyle savunmasını yapamadığını tutanağa geçirmeyi reddetti.

KÜRT AZINLIK

15 Ağustos: İstanbul polisi, Mezopotamya Ajansı genel yayın yönetmeni Diren Yurtsever'i gözaltına aldı. Yurtsever ertesi gün serbest bırakıldı.

16 Ağustos: HDP, Ankara'daki bir ilçe bürolarına saldırganlar tarafından girildiğini duyurdu.

17 Ağustos: Aydın savcılığı 11 HDP üyesi hakkında terörizm suçlamasıyla iddianame hazırladı.

17 Ağustos: Şırnak'ta polis, 1992 yılında yaşanan bir katliamın kurbanlarını anmak üzere HDP tarafından asılan bir pankartı indirdi. Polis ayrıca, üç HDP yöneticisini pankartla ilgili olarak ifadeye çağırdı.

18 Ağustos: Yatalak hasta olan 67 yaşındaki Kürt siyasetçi Bazo Yılmaz, Şanlıurfa'daki bir cezaevinde

hayatını kaybetti. Geçmişte Şanlıurfa'da ilçe belediye başkanlığı yapan Yılmaz, terörizm suçlamasıyla tutuklanmış ve hapis cezasına mahkum edilmişti.

CEZAEVİ KOŞULLARI

15 Ağustos: Medyada yer alan haberlerde, bir Yozgat cezaevinde ciddi sağlık sorunları yaşayan mahkumların bir süredir hastane sevklerinin yapılmadığı duyuruldu.

16 Ağustos: Bir Tekirdağ cezaevi, tutuklu avukat Engin Gökoğlu tarafından gönderilen bir mektubu sansürlendi. Sansür kararı daha sonra bir infaz hakimi tarafından bozuldu.

17 Ağustos: Bir Adana cezaevi, koşullardaki musluk suyu tedarikine yönelik kısıtlamaları protesto eden 57 mahkum hakkında disiplin soruşturması başlattı.

17 Ağustos: Bir İzmir cezaevi, telefon görüşmesi sırasında ailesine daha önce İstanbul'daki bir cezaevinde yaşadığı bir işkence vakasını anlatan Halil Kasal adlı bir mahkum hakkında disiplin soruşturması başlattı. Söz konusu işkence hadisesi altı mahkumun intiharına ve birinin ölümüne neden olmuştu.

17 Ağustos: Bir Hatay cezaevi, mahkumların görüş sürelerini keyfi olarak 40 dakikaya indirdi, mahkumların hastane sevklerini yaptırmadı ve mahkumlara doktorlar tarafından yazılan ilaçları teslim etmedi.

17 Ağustos: Bir Kütahya cezaevi, mahkum Ali Açıkgöz'ün kendisiyle aynı koşu tahtasında tutulurken hayatını kaybeden babası Ramazan Açıkgöz'ün cenaze törenine katılmasına kendisine refakat edecek yeterli sayıda jandarma olmadığı gerekçesiyle izin vermedi.

18 Ağustos: Bir Bayburt cezaevi, mahkumların hastane sevklerini geciktirdi, mahkumları kelepçeli tedaviye zorladı ve reddeden mahkumların tedavisini yaptırmadı.

19 Ağustos: Bir Kahramanmaraş cezaevi, kelepçeli muayeneyi kabul etmeyen mahkumların hastane sevklerini yaptırmadı.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

15 Ağustos: Yunan polisi, Türkiye sınırında mahsur kalan 38 Suriyeli göçmenin bulunduğunu ve kurtarıldığını teyit etti. Önceki hafta Yunanistan tarafından yapılan açıklamalarda söz konusu göçmenlerin Yunan

egemenlik sahası dışında buldukları iddia edilerek kurtarılmaları için Türkiye'ye çağrıda bulunulmuştu.

19 Ağustos: Türk sahil güvenlik güçleri, yılın ilk yedi ayında Yunanistan tarafından Türkiye karasularına geri itilen yaklaşık 10.000 göçmenin kurtarıldığını açıkladı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

17 Ağustos: Hatay'daki bir cezaevinde gardiyanlar mahkumlara fiziksel ve sözlü saldırıda bulundu.

17 Ağustos: İstanbul'da polis, gözaltında bulunan dört sol görüşlü aktiviste çıplak arama uygulaması yaptı. Gözaltındaki aktivistler ayrıca 21 Ağustos günü gerçekleştirilen sağlık kontrolleri sırasında polis şiddetine maruz kaldı.

18 Ağustos: İstanbul'da 13 Ağustos günü bir gösteri sırasında gözaltına alınan 17 yaşında bir çocuk, gözaltında polis tarafından çıplak aramaya maruz bırakıldığını duyurdu.

19 Ağustos: Bir Kahramanmaraş cezaevinde kelepçeli muayene dayatmasına direnen bazı mahkumlar gardiyanların kötü muamelesine maruz kaldı ve ardından tek kişilik hücrelere gönderildi.

21 Ağustos: Van'ın bir köyünde ev baskınları gerçekleştiren askerler, bu sırada Adem Yiğit adlı bir kişiye kötü muamelede bulundu.

21 Ağustos: Bir Kilis cezaevinde gardiyanlar, ayakta sayıma direnen dört mahkumu sözlü olarak tehdit etti.